

28 Απριλίου 2021

Θεία κοινωνία και νηστεία-Ιερομόναχου Γρηγορίου του Αγιορείτου

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιον Όρος](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος, τοιχογραφία, 13ος αἰ., Γκόρεμε, Καππαδοκία.

Τόσο η αρχαία εκκλησιαστική πράξη όσο και οι ιεροί Κανόνες δεν προβλέπουν κάποια ειδική νηστεία πριν από την θεία Κοινωνία. Ειδικά στην αποστολική εποχή οι πιστοί κοινωνούσαν ύστερα από τα δείπνα της αγάπης. Αργότερα, για διάφορους λόγους, αυτό σταμάτησε, και η Εκκλησία νομοθέτησε οι πιστοί να κοινωνούν νηστικοί, δηλαδή να μη λαμβάνουν καμιά τροφή μετά το μεσονύκτιο της προηγούμενης ημέρας.

«Τα άγια υπό νηστικών ανθρώπων επιτελείσθαι», ορίζει ο 29ος Κανών της ΣΤ Οικουμενικής Συνόδου και ο ΜΗ της εν Καρθαγένη Συνόδου. Βλέπε και τον ΝΣΤ Κανόνα της ίδιας Συνόδου. Καθώς μάλιστα παρατηρεί ερμηνευτής των ιερών Κανόνων: «Καν ο Κύριος μετά δείπνον τους Μαθητάς εμυσταγώγησεν, αλλ' ου δει ημάς, κατά την θεολόγον φωνήν, τοις υπέρ ημάς υποδείγμασιν έπεσθαι, αλλά τω της Εκκλησίας έθει κατακολουθείν, και νηστικούς όντας τους ιερείς τω θυσιαστηρίω προσφέρειν τα άγια και τους μεταλαμβάνοντας αυτών ωσαύτως νηστικούς είναι». Εξαίρεση από τον γενικό αυτό κανόνα γίνεται, κατά τον 9ο Κανόνα του αγίου Νικηφόρου του Ομολογητού, μόνο για τους ετοιμοθάνατους, στους οποίους επιτρέπεται η μετάδοση της Ευχαριστίας «και μετά το γεύσασθαι βρώσεως» (εν αρχιμ. Συμεών Κούτσα, Η νηστεία της Εκκλησίας, Αθήνα 1999, σελ. 116-7).

Αυτό αποδεικνύεται και από την πρακτική που ακολουθείται κατά την θεία Κοινωνία στην Λειτουργία των Προηγιασμένων Δώρων, όταν αυτή τελήται στις

εσπερινές ώρες. Οι πιστοί προκειμένου να μετάσχουν στην Θεία Ευχαριστία μένουν τελείως νηστικοί από το μεσονύκτιο μέχρι την ώρα της προσελεύσεώς τους. Η διαδεδομένη συνήθεια της τριήμερης ανέλαιης νηστείας πριν από την θεία Μετάληψη, που πολλοί χριστιανοί τηρούν μέχρι σήμερα, είναι οπωσδήποτε έκφραση ευλάβειας προς το Μυστήριο, αλλά δεν στηρίζεται στην εκκλησιαστική μας παράδοση. Συνδέεται με την αδικαιολόγητα αραιή προσέλευση πολλών πιστών στο μυστήριο της Ευχαριστίας. «Η συνήθεια του τριήμερου, αν τηρηθή σχολαστικά, δεν δίδει δυστυχώς ποτέ την δυνατότητα στους πιστούς να κοινωνήσουν κατά την ημέρα της Κυριακής (πλην της Κυριακής του Πάσχα), αφού οι Κανόνες απαγορεύουν την νηστεία του Σαββάτου. Έτσι όμως αναιρείται ο πασχάλιος χαρακτήρας της Κυριακής και οι πιστοί μένουν μακριά από το Κυριακό δείπνο κατά την σύναξη της Κυριακής» (Αρχ. Σ. Κούτσα, σελ. 120-1).

«Οι πιστοί που μπορούν να κοινωνούν την Κυριακή οφείλουν να τηρούν απαρέγκλιτα την προβλεπόμενη ανέλαιη νηστεία της Παρασκευής. Την ημέρα του Σαββάτου, σεβόμενοι την κανονική απαγόρευση για νηστεία, θα καταλύουν το μεσημέρι λάδι. Αντίθετα, το βράδυ θα παίρνουν κάτι πολύ απλό: ένα ρόφημα, ξηρούς καρπούς ή λίγα φρούτα. Με αυτό τον τρόπο και τηρούμε τους ιερούς Κανόνες, που απαγορεύουν την νηστεία του Σαββάτου, και προετοιμαζόμαστε ως ένα βαθμό και σωματικά για την προσέλευσή μας στην Ευχαριστία της Κυριακής» (Αρχ. Σ. Κούτσα, σελ. 121-2).

Ο ιερός Χρυσόστομος συσχετίζοντας το θέμα της νηστείας προ της θείας Κοινωνίας με την πνευματική καθαρότητα του προσερχομένου, μιλάει σ' αυτούς που θέλουν να εορτάσουν πραγματικά το Πάσχα: «Η Τεσσαρακοστή γίνεται μία φορά τον χρόνο, ενώ το Πάσχα, δηλαδή η θεία Κοινωνία, τρεις φορές την εβδομάδα η και τέσσερις, η μάλλον όσες φορές εμείς θέλουμε. Το Πάσχα δεν είναι η νηστεία, αλλά είναι η θυσία και η θεία Κοινωνία που γίνονται σε κάθε θεία Λειτουργία. Ώστε όποτε προσέρχεσαι να κοινωνήσης με καθαρή συνείδηση, εορτάζεις το Πάσχα· όχι όταν νηστεύης (την Τεσσαρακοστή), αλλ' όταν κοινωνήσας τα θεία μυστήρια. Οσάκις γαρ αν εσθήητε τον άρτον τούτον και το ποτήριον τούτο πίνητε, τον θάνατον του Κυρίου καταγγέλλετε... Ο κατηχούμενος λοιπόν, ποτέ δεν κάμνει Πάσχα, αν και νηστεύει κάθε Τεσσαρακοστή, επειδή δεν μεταλαμβάνει. Ενώ αντίθετα, εκείνος που δεν νηστεύει, αν προσέλθῃ με καθαρή συνείδηση, Πάσχα κάμνει, είτε μετέχει στην θεία Κοινωνία σήμερα, είτε αύριο, είτε οποτεδήποτε. Διότι η άριστη προσέλευση στην θεία Κοινωνία δεν εξαρτάται από την παρατήρηση των καιρών (δηλαδή από το να παρατηρούμε αν έφθασε το Πάσχα), αλλά από την καθαρότητα της συνειδήσεως» (ΕΠΕ 34, 176 και 180 - Α Κορινθίους 11, 26).

ΠΗΓΗ : Η ΘΕΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ ΚΑΙ Η ΘΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ, εκδ. ΙΕΡΟΝ ΚΟΥΤΛΟΥΜΟΥΣΙΑΝΟΝ ΚΕΛΛΙΟΝ «ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ», ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ.

Πηγή: tribonio.blogspot.gr